

Velfærdsministeriet
Børneenheden
J.nr. 2008-2802
mbn

7. maj 2008

Talepunkter til samråd om SOU Z og Æ tirsdag den 13. maj

Samrådsspørgsmål Z: *"Er ministeren enig med spørgeren i, at det er et problem, at kommuner som f.eks. Kalundborg Kommune og Københavns Kommune skærer ned på indsatsen for de socialt udsatte børn og unge? Der er tale om nedskæringer, som f.eks. resulterer i:*

- *at sagsbehandlere i Kalundborg Kommunen ikke længere tør tage ansvar for, at lovgivningen overholdes, og at de udsatte børn får den hjælp, de har behov for, jf. artikel i Berlingske Tidende den 14. marts 2008.*
- *at Københavns Kommune vælger at skære ned på antallet af anbringelser ud fra økonomiske hensyn. Ifølge Information vil kommunen konsekvent prøve at udsluse anbragte unge mellem 17 og 18 år. På den måde undgår kommunen at tage stilling til efterværn, som er en mulighed for f.eks. at forlænge anbringelserne indtil de unge er 23 år. Desuden vil kommunen spare 23,8 mio. kr. ved at afbryde anbringelsen for 29 børn, jf. en artikel i Information den 9. april 2008."*

Samrådsspørgsmål Æ: *"I besvarelsen af SOU alm. del – spørgsmål 244 slår ministeren følgende fast: "En kommune må således ikke hjemtage anbragte børn eller undlade at foretage en anbringelse alene med begrundelse i økonomiske forhold." Vil ministeren fortsætte den nuværende praksis, hvor man kan konstatere, at kommunerne ikke har mulighed for at overholde lovgivningen på grund af for knappe ressourcer, eller vil ministeren tage initiativer her og nu med henblik på at kortlægge problemets omfang og sikre, at alle de mest udsatte børn får den hjælp, de har brug for?"*

(DET TALTE ORD GÆLDER)

Talepunkter

- Jeg vil gerne starte samrådet med at understrege, at der altså er meget klare rammer for ansvarsfordelingen mellem stat og kommuner på det her område: staten står for

de lovgivningsmæssige rammer, mens kommunerne står for udmøntningen af lovgivningen.

- Det er de enkelte kommunalbestyrelses ansvar at opstille klare og forpligtende mål for den kommunale service.
- I forhold til økonomien fastsætter regeringen og kommunerne i fællesskab de økonomiske rammer for den kommunale forvaltning ved de årlige aftaler mellem Regeringen og KL om kommunernes økonomi.
- Inden for de fastsatte rammer er det så kommunernes ansvar at prioritere de økonomiske midler mellem de forskellige ansvarsområder, som kommunerne varetager. Regeringen hverken kan eller skal styre, hvordan de enkelte kommuner skal prioritere deres ressourcer.
- Det er altså kommunalbestyrelsernes ansvar at sikre, at der er afsat tilstrækkelige midler på børneområdet til, at loven kan overholdes.
- For kommunernes forvaltning skal selvfølgelig ske i overensstemmelse med loven. Og det betyder blandt andet, at man ikke må tage usaglige økonomiske hensyn eller sætte skøn under regel.
- Sagt på en anden måde:
 - De børn, som har behov for hjælp, skal også have det. Og de skal have en hjælp, som må formodes at imødekomme deres behov – og ikke spises af med mindre på grund af økonomiske hensyn. Det er ganske enkelt ikke lovligt.
 - Kommunerne må heller ikke fastsætte et service-niveau, der medfører, at børn og unge per automatik afskæres fra at få den nødvendige hjælp. Når loven stiller krav om konkrete individuelle vurderinger af det enkelte barns behov, skal der også foretages sådan en vurdering.

- Man hører ofte – og det tager jeg også dagens samrådspørgsmål som udtryk for - at kommunernes dårlige økonomi er hovedårsagen til, at kommunerne ikke overholder loven på området for udsatte børn og unge. Børn bliver fx ikke anbragt, selvom der er grundlag for det, eller der bliver valgt billige men utilstrækkelige indsatser for at spare penge.
- Som sagt er det op til kommunalpolitikere at prioritere midlerne efter lokale forhold og behov – men jeg er generelt set ikke enig i, at kommunernes økonomi forhindrer kommunerne i at løse deres opgaver på børneområdet.
- De endelige budgetindberetninger for 2008 viser, at kommunerne i 2008 forventer at bruge 200 mio. kr. mere end i 2007 på området for udsatte børn og unge. Dette tyder på, at området for udsatte børn og unge bliver prioriteret højt af kommunerne.
- Derudover bliver kommunerne løbende kompenseret for nye regler og initiativer. Fx er der fra regeringens side tilført kommunerne mere end 400 mio. kr. fra 2005 til 2009 i forbindelse med anbringelsesreformen.
- Endelig skal man huske på, at der på nuværende tidspunkt eksisterer en refusionsordning for særligt dyre enkeltsager. Denne refusionsordning har netop til hensigt at sikre den enkelte kommune i de meget dyre enkeltsager, såsom anbringelser.
- Samlet set bør kommunerne derfor have tilstrækkelige midler på børneområdet. Men det kræver selvfølgelig først og fremmest, at området prioriteres politisk rundt omkring i kommunerne. Og det kræver også, at kommunerne bruger pengene på indsatser, der virker.

Indsatsen over for udsatte børn og unge fungerer ikke tilfredsstillende

- Regeringen *har* prioriteret området. Regeringen har gjort meget for at sikre en tidlig forebyggende indsats. Blandt andet gennem anbringelsesreformen, hvor der blev sat fokus på en bedre sagsbehandling og skærpede

krav til undersøgelser og handleplaner. Kommunerne er som sagt blevet tilført mere end 400 mio. kr. i forbindelse med anbringelsesreformen, og der er blevet sat massivt ind med bl.a. efteruddannelse.

- Regeringen har samtidig støttet forsøg med en lang række forebyggende indsatser og behandlingsprogrammer for at understøtte den faglige udvikling på området.
- Men vi må konstatere, at den forebyggende indsats over for udsatte børn og unge ganske enkelt ikke fungerer godt nok i nogle kommuner. Når jeg siger *nogle* kommuner, er det et meget bevist ordvalg. For der er selvfølgelig store forskelle kommunerne i mellem, og indsatsen fungerer tilfredsstillende i en række kommuner. Men ikke alle. Og jeg tror også, at der er nogle generelle udfordringer, som går på tværs af kommunerne.
- Det er klart, at det ikke er lette, simple sager, vi snakker om her. Der er tale om meget komplekse og alvorlige sager, hvor børn er blevet udsat for overgreb eller på anden måde er blevet svigtet – og hvor unge er på vej til at træffe nogle meget forkerte valg, som kan få betydning for resten af deres liv. Derfor er det vigtigt, at der sættes ind med den rigtige hjælp på det rette tidspunkt.
- Jeg mener, at der er brug for at kaste et blik på lovgivningen på børneområdet for at se på, om rammerne for kommunernes forvaltning er gode nok. Har de de nødvendige redskaber? Er det tydeligt nok, hvornår kommunerne har pligt til at gribe ind – og hvad de må forventes at sætte ind med?
- Jeg tror særligt, at vi skal sørge for, at det bliver mere tydeligt for kommunerne, hvornår de skal gribe til en tvangsanbringelse. Det blev jo bl.a. på sørgelig vis illustreret i TV- udsendelsen ”Er du mors lille dreng”.
- Men vi skal også se på, hvordan vi mere generelt kan styrke indsatsen. Hvordan sikrer vi, at der i højere grad bliver grebet tidligt ind? Hvordan sikrer vi større fokus på barnets tarv og mindsker hensynet til forældrene, når

det er nødvendigt? Og hvordan vi sikrer, at sagerne bliver ordentligt udredt fra begyndelsen?

- Derfor vil jeg foreslå, at der iværksættes et arbejde med at styrke indsatsen over for udsatte børn og unge. Vi er kommet langt med anbringelsesreformen, som har løftet sagsbehandlingen på børneområdet. Men vi fik ikke løst alle problemer. Derfor synes jeg, det er tid til at gå et skridt videre og bygge ovenpå de forbedringer, vi allerede har opnået med anbringelsesreformen.
- Jeg vil derfor starte drøftelser med de politiske ordførere om indholdet af dette arbejde.